Sygn. akt V U 754/12

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Krupińska

Protokolant: Anna Matwiejuk

po rozpoznaniu w dniu 03 września 2013 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o świadczenie niezrealizowane

na skutek odwołania J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 5 kwietnia 2012 roku Nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 754/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 5 kwietnia 2012 roku wydaną w oparciu o art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) odmówił J. G. wypłaty świadczenia niezrealizowanego po zmarłym bracie H. G.. Organ rentowy stwierdził, iż H. G. nie przysługiwała renta z tytułu niezdolności do pracy ponieważ nie posiadał on wymaganego okresu ubezpieczenia tj. 5 lat w 10-leciu wstecz przed powstaniem niezdolności do pracy- zmarły udowodnił jedynie okres zatrudnienia wynoszący 2 lata, 9 miesięcy i 28 dni.

Z powyższą decyzją nie zgodził się J. G. i wniósł od niej odwołanie. W uzasadnieniu odwołania wskazał, iż jego zmarły brat posiadał okres ubezpieczenia wymagany do uzyskania renty. Odwołujący podkreślił również, iż przyznanie świadczenia po zmarłym bracie pozwoliłoby mu zrekompensować koszty poniesione w związku z chorobą brata.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, powielając argumentację wskazaną w uzasadnieniu decyzji z dnia 5 kwietnia 2012 roku. Podkreślił również, iż nie udokumentowano okoliczności wymienionych w art. 136 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

H. G.urodził się w dniu (...)roku. W dniu 1 lutego 2012 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy. H. G.zmarł w dniu 21 lutego 2012 roku.

Zgodnie z art. 136 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Przytoczony przepis ustawy, będący odstępstwem od zasad dziedziczenia wynikających z kodeksu cywilnego, ustanawia trzy kategorie osób uprawnionych do niezrealizowanego świadczenia, przy czym zaznaczyć należy, iż uprawnienie kolejnych grup osób powstaje dopiero w chwili braku osób uprawnionych w pierwszej kolejności. W sprawie będącej przedmiotem rozpoznania poza jakimkolwiek sporem pozostawało, iż H. G. był bezdzietnym kawalerem. Nie posiadał również żadnej rodziny poza bratem J. G..

Analiza wymienionego przepisu nie pozostawia również wątpliwości co do tego, iż konieczną przesłanką wypłaty świadczenia określonym w przepisie podmiotom jest uprzednie złożenie przez ubezpieczonego wniosku o przyznanie tego świadczenia (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 kwietnia 1997 r., II UKN 77/97, OSNAPiUS 1998, nr 2, poz. 55) - w przedmiotowej sprawie wniosek taki został złożony w dniu 1 lutego 2012 roku, a więc jeszcze przed śmiercią H. G..

W ocenie Sądu w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania nie została spełniona kolejna, przewidziana treścią przepisu art. 136 ustawy, przesłanka wypłacenia świadczeń. W braku małżonka i dzieci ubezpieczonego uprawnionymi do pobrania świadczenia są bowiem jedynie członkowie rodziny uprawnieni do renty rodzinnej lub członkowie rodziny na których utrzymaniu pozostawał zmarły.

Poza sporem pozostawało, iż J. G. nie był osobą uprawnioną do renty rodzinnej po H. G.. Kluczowe dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy było natomiast to, czy H. G. pozostawał na utrzymaniu swojego brata J. G.. W ocenie Sądu wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego wskazują, iż wymieniona przesłanka wypłaty świadczenia nie została spełniona.

Wnioskodawca J. G. w trakcie prowadzonego postępowania konsekwentnie wskazywał, iż dopiero w styczniu 2012 roku otrzymał informację od swojej znajomej, iż jego brat H. jest ciężko chory. Już w trakcie rozprawy w dniu 4 kwietnia 2013 roku J. G. podał, że jego brat mieszkał na stałe w W.. Od 1998 roku do końca stycznia 2012 roku bracia nie utrzymywali ze sobą żadnych kontaktów (k. 54v). Podczas kolejnego wysłuchania informacyjnego wnioskodawca podał, iż jego brat w trakcie pobytu w B. mieszkał w hospicjum, którego koszty były pokrywane z ubezpieczenia. Potwierdził również, iż od wielu lat nie otrzymywał z bratem kontaktów (k. 107-108 v).

Wszelkie podane i wymienione wyżej informacje J. G. potwierdził będąc przesłuchanym w charakterze strony. Dodał, iż brat około miesiąca pozostawał na jego utrzymaniu. Musiał również uregulować należność za mieszkanie brata, w kwocie około 1000 zł, przy czym nie poniósł tego wydatku, pieniądze przeznaczone na ten cel pochodziły bowiem z opieki społecznej, które H. G. otrzymywał przez krótki okres w formie zasiłku w kwocie 500 zł. Wnioskodawca dodał również, iż otrzymał 4000 zł zasiłku pogrzebowego.

W ocenie Sądu zeznaniom wnioskodawcy J. G. nie sposób odmówić wiarygodności, brak jest jakichkolwiek przesłanek do negowania prawdziwości relacji przedstawionej przez odwołującego. Treść tych zeznań wskazuje jednakże, iż H. G. w rzeczywistości nie pozostawał na utrzymaniu swojego brata. J. G. przez wiele lat nie utrzymywał kontaktów z bratem, zaopiekował się nim dopiero w styczniu 2012 roku, kiedy śmiertelna choroba była już zaawansowana w stopniu uniemożliwiającym jakiekolwiek leczenie. W ocenie Sądu J. G. niewątpliwie sprawował opiekę nad swoim bratem i służył mu pomocą w ostatnim miesiącu jego życia, co nie jest jednakże tożsame z utrzymywaniem go. H. G.

po przewiezieniu go do B. zamieszkiwał w hospicjum, którego koszty pokryte zostały z ubezpieczenia. J. G. nie poniósł również kosztów związanych z uregulowaniem należności za mieszkanie brata, zostały one bowiem pokryte z zasiłku z opieki społecznej. Ostatecznie natomiast J. G. otrzymał zasiłek pogrzebowy w kwocie 4000 zł, który umożliwił mu pokrycie kosztów pochówku brata.

Dodatkowo wskazać należy, iż za oddaleniem odwołania przemawiało również to, iż H. G. w świetle przepisów prawa nie uzyskał prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zgodnie z art. 57 w zw. z art. 58 ustawy emeryturach i rentach z funduszu Ubezpieczeń Społecznych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, legitymuje się wymaganym ustawą okresem składkowym i nieskładkowym w zależności od tego w jakim wieku u ubezpieczonego powstała niezdolność oraz niezdolność ubezpieczonego do pracy powstała w okresach o których mowa w art. art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Warunek posiadania przez ubezpieczonego wymaganego okresu składkowego
i nieskładkowego uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Okres ten powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. Do wymienionego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej. Wymogu tego nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy- art. 58 ust. 4 (bezsporne było, iż zmarły nie legitymował się 30 letnim okresem składkowym, a więc wymienione wyłączenie nie miało w jego przypadku zastosowania).

W sprawie będącej przedmiotem rozpoznania poza sporem pozostawało, iż H. G. z dniem 7 listopada 2011 r. został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy. Nie spełnił on jednak wymogu posiadania łącznego okresu składkowego i nieksładkowego wynoszącego co najmniej 5 lat w okresie 10 lat przed powstaniem niezdolności do pracy, lub przed złożeniem wniosku o rentę. Szczegółowe wyliczenie okresów składkowych i nieskładkowych zostało przedstawione na k. 73 akt sądowych i jest wiarygodne, bowiem organ rentowy uwzględnił tylko okresy, w których zostały opłacone składki w okresie zatrudnienia u B..

Zeznania przesłuchanych w tym zakresie świadków, a więc A. B. (k. 54v-55), J. F. (k. 99), D. B. (k. nie pozwoliły na ustalenie, iż w okresie wskazywanym przez wnioskodawcę zmarły H. G. pracował. Świadkowie nie potrafili wskazać dokładnych okresów wykonywania pracy przez ubezpieczonego, a świadek A. B. zaprzeczył by zatrudniał H. G. po dniu 29 marca 2002 roku, bowiem wtedy jego firma już nie działała.

Podkreślić przy tym należy, iż powyższe rozważania dotyczące ewentualnego przysługiwania renty z tytułu niezdolności do pracy mają w realiach niniejszej sprawy charakter jedynie marginalny- jak bowiem ustalono, H. G. nie pozostawał na utrzymaniu swojego brata, a tym samym nawet w przypadku istnienia uprawnienia zmarłego do renty brak było podstaw do jej wypłacenia J. G..

Mając powyższe na uwadze na mocy art. 477^{14} § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.